یکشنبه 06 مرداد 1392 - 09:14

وظيفه ما در شب قدرچيست ؟گفتاري ازحضرت آيت الله جوادي آملي

شب قدر از دو جهت براي ما گرامي است. و ما هم غير از اين دو عنصر محوري چيزي نداريم...

شب قدر از دو جهت براي ما گرامي است. و ما هم غير از اين دو عنصر محوري چيزي نداريم؛ و اين شب مي تواند جامع آن دو عنصر محوري باشد. يكي جريان «قرآن» است و ديگري جريان «عترت». اين همان ثقلين و دو وزنه وزين است كه رسول اكرم(ص) از طرف ذات اقدس اله به جوامع انساني و اسلامي، بالاخص به مجامع شيعه معرفي كرد؛ فرمود: اني تارک فيكم الثقلين (1). شب قدر شب توسل به قرآن است و عترت.

اينكه گفتند: قرآن به دست بگيريد، دعايي دارد؛ بعد بر بالاي سر بگذاريد، دعايي دارد؛ و نام اين 14معصوم را ببريد، براي آن است كه قرآن در كنار عترت است و عترت در كنار قرآن است و اين دو ثقل و وزنه وزين، وسيله توسل ما به خداي سبحانند. يک توضيح كوتاهي درباره توسل به قرآن و عترت ارائه بشود تا ان شاءالله با قلب باز، توسل به قرآن و عترت را موفق بشويم و آن بركات نهايي را از ذات اقدس اله مسالت بكنيم.

دور بودن عده اي از بندگان در عين نزديكي خدا به آنان

آن امور عبارت از اين است: در جريان قرب و بعد زماني يا زميني اين نسبت مساوي است؛ يعني اگر چيزي به چيز ديگر نزديک بود، آن هم به اين نزديک است؛ يا از او دور بود، آن هم نسبت به اين دور است. ولي در قرب و بعد معنوي اين چنين نيست؛ ممكن است يكي نزديک باشد و ديگري دور. خداي سبحان در عين حال كه به همه نزديک است، هو معكم اينما كنتم (2)؛ ولي يک عده ينادون من مكان بعيد (3). كافران و ملحدان و منافقان از خدا دورند. در اضافه هاي اشراقي اينطور است، در قرب و بعد معنوي اينطور است كه خدا نزديک است، ولي بنده دور.

نزديک شدن بندگان به خدا با مدد وسائل تقرب

اگر بنده دور، بخواهد به خداي نزديک، نزديک بشود؛ وسيله مي طلبد. عبادت او وسيله است، قرآن و عترت وسيله است؛ آيه وابتغوا اليه الوسيله (4) هم تثبيت كرده است كه يک سلسله امور، وسيله اند. لكن شب قدر كه بهترين شب هاي ايام سال است، شب توسل به قرآن است و عترت. كه ما اين دو وسيله را محترم بشماريم، بالاي سر بگذاريم، اسامي مقدسه را بر لبانمان جاري بكنيم، و به خداي سبحان متوسل بشويم تا اين بعدمان را به قرب نزديک بكنيم و خود را نجات بدهيم، براي ابد رهايي پيدا كنيم. چون اگر خداي ناكرده كسي در اين ايام خود را آزاد نكند، هميشه برده است؛ و انسان برده بدهكار را به گرو مي گيرند. اگر كسي بدهكار بود، حق خدا را اداء نكرد، مديون را گرو مي گيرند.

گرو بودن جان انسان گنهكار در بند اعمال خود

اينكه در قرآن فرمود: كل نفس بما كسبت رهينه (5)، كل امري بما كسب رهين (6)، مرهون بودن، مال مديون هاست. و در جريان دين عادي و مالي، ملک را رهن مي گيرند، ولي در مسائل اعتقادي و اخلاقي خود انسان را به گرو مي گيرند. اگر كسي حق خدا را اداء نكرد، خود آن شخص را به گرو مي گيرند. او در بند است و آزاد نيست تا حق را اداء كند. و در خطبه نوراني رسول گرامي(ص) آمده است كه: ان انفسكم مرهونه بذنوبكم ففكوها باستغفاركم (7). يعني شما كه گناه كرديد، بدهكاريد؛ مديون بايد رهن بدهد، و خدا خود شما را گرو مي گيرد، شما دربنديد؛ در ماه مبارک رمضان با استغفار، خود را آزاد كنيد.

اشراف «مقربان» بر «احرار»

اين توسل به قرآن و عترت براي آزادسازي خود ماست كه بشويم جزو احرار. از آن به بعد هم مراحل فراواني در پيش هست. اگر آزاد شديم، تازه مي شويم «اصحاب يمين»! از صحاب يمين تا مقربين شدن فاصله فراوان است. كل نفس بما كسبت رهينه. الا اصحاب اليمين (8). آنها كه اصحاب ميمنت اند، كارشان ميمون و مبارک است، شر و فساد و فتنه اي در گفتار و رفتار و نوشتار آنها نيست، آنها آزادند، جزو احرارند. ولي بين آنها و بين مقربين فاصله فراوان است. آنها تحت اشراف مقربانند؛ هر كاري بكنند، مقربان مي بينند. ان كتاب الابرار لفي عليين. و ما ادراک ما عليون. كتاب مرقوم. يشهده المقربون (9). نامه اعمال ابرار تحت اشراف و اشراق مقربان است. مقربان درجات والايي دارند كه ابرار فاقد آن درجاتند.

توسل به قرآن و عترت در شب قدر

ما تلاش و كوشش مان در اين شب بايد اين باشد كه خود را جزو احرار و آزادمردان عالم بكنيم و بشويم جزو اصحاب يمين؛ از آن به بعد ان شاءالله اميد نيل به مقام مقربان هم هست. آن وسيله مهمي كه بتواند فك رهن كند، برده اي را آزاد كند، بسته اي را رها كند؛ قرآن است و عترت. و نمودار عترت و نماد عترت علي بن ابيطالب است كه اين شب ها متعلق به ذات مقدس علي(ع) است. اگر كسي ولايت را در دل و قرآن را در جان داشته باشد، با اين دو وزنه وزين به خداي سبحان متوسل بشود. و قرآن به سر بگذارد، اين يعني قرآن در راس امور ماست و نام 14معصوم را بردن يعني اينها مفسران قرآنند، اينها مجريان قرآنند، اينها مبينان قرآنند، اينها قرآن شناسانند، اينها حافظان حدود قرآنند و مانند آن. بنابراين وظيفه ما در شب هاي قدر توسل به اين دو ثقل و وزنه وزين است تا به خدا نزديک بشويم.

تجلي ويژه خداي سبحان در بعضي از ايام همچون شب قدر

مطلب ديگر آن است كه هميشه مي شود به اين دو وزنه متوسل شد، لكن ليله القدر خصيصه اي دارد كه ليالي ديگر و زمان هاي ديگر فاقد آن خصيصه اند. براي جريان قوم موساي كليم (ع) يک موفقيت هايي بود كه خداي سبحان فرمود: و ذكرهم بايام الله (01). به موساي كليم فرمود: يک روزهايي است كه خداي سبحان در آن روزها تجلي ويژه دارد و باعث موفقيت بني اسرائيل مستضعف است و مايه سرنگوني فراعنه. مردم را به آن ايام الله متذكر بكن تا اينها از صبور و صابربودن به (صبار) بودن برسند و كامياب بشوند در پيروزي. در اسلام ليله قدر به منزله ايام الله جريان موساي كليم است.

براندازي ظلم و ستم در سايه احياي شب قدر

اگر كسي اين ليله قدر را احياء كند، قرآن را احياء كند و ولايت را احياء كند، فرعون هاي هر عصري هم سرنگون خواهند شد؛ ديگر نه ظلمي در عراق مي بينيم، نه ستمي در افغانستان مشاهده مي كنيم، نه خونريزي و خونخواري در فلسطين و نه در جاهاي ديگر! به موساي كليم فرمود: مردم را به ايام الله متذكر كن تا ستم برافتد؛ به نبي ما هم فرمود: مردم را به ليله قدر متذكر كن تا ستم برافتد. بنابراين اين ليله قدر براي ما تعيين كننده است.

اشک و آه؛ سلاح مؤمنان در برابر دشمنان

ما چون برحقيم، بايد به حقيقت متوسل بشويم. بيش از آن مقداري كه ما به «آهن» تكيه داريم، به «آه» تكيه مي كنيم. ما سلاحمان در استجابت ادعيه مان ناله و آه ماست كه در دعاي كميل مي خوانيم: و سلاحه البكاء (11). خدايا! به ما گفتي مسلح بشو؛ سلاح ما اشک ماست و ما اين اشک را در شب هاي قدر ذخيره مي كنيم. يک ملت ضعيف و قليل، كم من فئه قليله؛ اگر بخواهد غلبت فئه كثيره؛ بايد باذن الله باشد. و خداي سبحان زماني مردم عراق و افغانستان و فلسطين را نجات مي دهد كه شيعيان ايران با اشک از ذات اقدس اله نصرت اينها را طلب بكنند. صرف تاسف و تاثر ظاهري اثري ندارد. همان بني اسرائيلي كه روزي از فرعون نجات پيدا كرده اند، امروز دارند كار فراعنه را انجام مي دهند! خداي سبحاني كه به آنها فرمود: ما به شما قدرت داديم: فينظر كيف تعملون، لننظر كيف تعملون (21)؛ به مسلمانها هم مي فرمايد: اگر مسلح بشويد به سلاح اشک و ناله و دعا، شما را هم موفق خواهيم كرد.

---

1) مستدرک الوسائل/11/ 473 2) حديد/4 3) فصلت/44

4) مائده/53 5) مدثر/ 83 6) طور/ 21

7) وسائل الشيعه/413/10 8) مدثر/ 83 و 93 9) مطففين/ 81 تا 21

01) ابراهيم/ 5 11) مفاتيح الجنان/ دعاي كميل 21) بحارالانوار/65/ 26

سخنراني آيت الله جوادي آملي (دام ظله العالي) در مراسم احياي شب 91ماه مبارک رمضان مسجد اعظم قم- 3831/8/21